letą kaltinių vinių, todėl laidojimo laikas ne visai aiškus. Kriptoms naudotų plytų dydžiai skiriasi nuo pamatams naudotų plytų. Tačiau panašių plytų fragmentų pasitaikė valant pamatus. Pjūvis, be to, rodo, kad cerkvės grindys neišlikusios.

Radinių aptikta labai maža. Be minėtų kaltinių vinių, surinktos kelios šukės. Jos priklausė S raidės formos profiliuotais pakraščiais nedideliems puodams, kurių visas išorinis paviršius, pradedant kakleliu, išbraukytas horizontaliomis tiesiomis linijomis. Keletas puodų šukių priklauso juodajai keramikai, kurios paviršius išbraukytas tarsi grafitu. Be to, rastas kaulinis 2,2 cm skersmens karolis su 1,1 cm skersmens skyle. Jis dvigubo nupjauto kūgio formos, iš abiejų pusių puoštas koncentriškais skrituliukais su taškeliu viduryje. Visi šie radiniai yra iš po statybos susidariusio kultūrinio sluoksnio, kuris blogai išlikęs ir skirtinas XIV a. pabaigai.

Darant bandomąsias perkasėles, cerkvės pamatų aplinkoje kultūrinio sluoksnio nerasta.

Tyrimų metu atidengti pamatų likučiai siedintini su vienu pirmųjų Trakuose krikščioniškų kulto pastatų - šv. Dievo Motinos gimimo cerkve.

Vladas Žulkus

KLAIPĖDOS PILIAVIETĖS TYRINĖJIMAI

1980 ir 1981 m. PKI tęsė Klaipėdos piliavietės tyrinėjimus (žr. kn.: ATL 1978 ir 1979 metais. V., 1980, p. 43-45).

Toliau tyrinėta pilies teritorijos ŠR dalis, 1980 m. didžiojo bokšto vietoje kasinėtas 150 m^2 plotas, o 1981 m. bokšto vietoje ir jo aplinkumoje dviejuose plotuose ištirti dar 238 m^2.

1980 m. buvo atidengti bokšto V dalies pamatai. Jų lieka-

nos rastos po griuvenų sluoksniais 1,7-3,3 m gylyje nuo pilies išorinio kiemo grindinio. Vidinėje pusėje pamatai labai nuardyti, jų apačia skendėjo vandenyje. Greta 1979 m. aptiktų laiptų bokšto P dalyje atidengtas nemažas (ir vienintelis) bokšto rūsio skliauto pėdos fragmentas. Kūgio formos skliautai prasidėjo vos 0,2-0,3 m aukščiau akmeninių rūsio grindų. Bokšto pamatų vidinė dalis mūryta iš akmenų, plytgalių, akmenų tarpueiliai kai kur išlyginti plytomis. Sienų paviršiuje plytos naudotos akmenų tarpams užpildyti.

Kasinėjant šalia bokšto Š krašto atidengtas įėjimo į porternas 0,95 m storio atraminis mūras su žandais ir užmūryta anga. Įėjimo mūrai stovėjo per 6 m nuo bokšto ir atkartojo jo išlenkimą. Tarp žandų buvo 4,1 m tarpas. Mūryta gotikiniu būdu plytomis, siūlės išrievėtos. Plytų dydžiai: 33,6-32 x 16,3 - 15,5 x 10 - 9,8 cm. Šis įėjimas yra vienalaikis su bokštu ir datuojamas XVI a. pirmąja puse. Jis apardytas XVII-XIX a., rekonstruojant atramines sienas.

Toliau tyrinėjant 1979 m. prie bokšto pamatų R krašto aptiktą mūrą, nustatyta, kad tai yra masyvaus kontrforso liekanos. Jis buvo pleišto pavidalo ir siauriausioje vietoje turėjo 4 m plotį. Kontrforsas buvo išmūrytas XVI a., netrukus po bokšto pastatymo.

1981 m. vasarą didžiojo bokšto tyrimai buvo baigti. Visai atidengtos jo nuardytų pamatų liekanos ir po vandeniu buvęs rūsio aslos grindinys. Iki galo išaiškintas bokšto planas: į rūsį vedė dveji laiptai (P ir V dalyje), o grindinio lygyje buvo dvi 1,4 m pločio ir 3,1-3,2 m ilgio patalpėlės - nišos. Praėjimo iš bokšto rūsio į poternas žymių nerasta. Vidinis bokšto skersmuo 9 m, o išorinis - tarp 16,7 ir 17 m. Bokšto rūsio aslos akmenų grindinys yra vos 0,7-0,8 m aukščiau jūros lygio.

Iš centro į kraštus stambesniais akmenimis nužymėti 8 spinduliai, stambesni akmenys krauti ir prie sienų, o tarp jų dėti smulkūs. Grindiniui panaudotas ir didelis XIV-XV a. akmeninis sviedinys. Žemiau akmenų grindinio, po 0,5 m storio smėlio su smulkiomis XVI-XVII a. indų šukėmis sluoksniu rastos senesnės grindys iš padrikai sudėtų plytų. Bokšto pamatai geriau išlikę tik V dalyje, kitur iki pat grindinio nuardyti. Bokšto sienos mūrytos ankstyvajam renesansui būdingu plytų rišimu. Kadangi bokštas pastatytas XVI a. pirmojoje pusėje, galima teigti, kad tai vienas ankstyviausių renesansinio mūro pavyzdžių Lietuvoje.

Buvusio pilies vidinio kiemo teritorijoje, 3-3,5 m gylyje, rasti likučiai pamatų, mūrytų iš akmenų ir plytų. Siena stovėjusi VR kryptimi, t.y. lygiagrečiai šiauriniam korpusui, pamatai mūryti ant supilto žvyro. Griuvenose prie pamatų rasta XVI-XVII a. keramikos, daug koklių. Virš jų aptiktas XVII a. mūryto pastato kampas.

Buvusio pilies R korpuso išorėje aptikti XVII a. priestato pamatai ir pusrūsio grindų fragmentai, XVII-XVIII a. keramikos.

Vladas Žulkus

KLAIPĖDOS SENAMIESČIO TYRINĖJIMAI

1980 m. PKI senamiesčio R dalyje tyrinėjo P. Cvirkos gatvės Nr. 33-35 sklypą. Ištirta 110 m^2, aptiktas iki 2,5 m storio kultūrinis sluoksnis su trimis užstatymo horizontais. Nustatyta, kad dabartiniame sklype XVI-XIX a. viduryje buvo 3 posesijos po 12 m pločio. Sklypai prie gatvės ir kieme buvo užstatyti mūriniais pastatais. Dabartinio sklypo R krašte nuo XVII a. pabaigos galu į gatvę stovėjo vos 5,5 m pločio ir daugiau kaip 15 m ilgio mūrinis pastatas, greičiausiai visuomeni-